

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.361/2024/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. július 9.

Az ügy tárgya: lopás vétségének kísérlete

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Marcali Járásbíróság, 7.B.39/2023/15., ítélet,
tárgyalás, 2023. november 14., jogerő: 2023. november 14.

Az indítvány előterjesztője: a Somogy Vármegyei Főügyészség

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezés érdekében

Rendelkező rész

A Kúria a lopás vétségének kísérlete miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Somogy Vármegyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Marcali Járásbíróság 7.B.39/2023/15. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

[1] A Marcali Járásbíróság a 2023. november 14. napján meghozott és az I. rendű terhelttel szemben ugyanazon a napon jogerős 7.B.39/2023/15. számú ítéletével a Tamási Járásbíróság 4.Bpk.88/2022/6. számú büntetővégzésének próbára bocsátást kimondó rendelkezését hatályon kívül helyezte, és a próbára bocsátást az I. rendű terhelt tekintetében megszüntette. Az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett lopás vétségének kísérletében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és társtettesként elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont]. Ezért az I. rendű terheltet – halmazati büntetésül – 240 óra közérdekű munka büntetésre ítélte. Rendelkezett arról, hogy a közérdekű munkát, ha az I. rendű terhelt önhibájából nem végzi el, fogház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni, továbbá a felmerült bűnügyi költség viseléséről.

II.

[2] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Somogy Vármegyei Főügyészség B.241/2024/2. számon terjesztett elő felülvizsgálati indítványt az I. rendű terhelt vonatkozásában a Be. 649. § (2) bekezdés d) pont pontjára alapítottn – figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjában írtakra – a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése, és az eljáró bíróság új eljárásra utasítása érdekében.

[3] Kifejtette, hogy a Marcali Járásbíróság ítéletének indoklása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes, mert a Tamási Járásbíróság 4.Bpk.88/2022/6. számú büntetővégzése próbára bocsátó rendelkezésének hatályon kívül helyezésére, a próbára bocsátás megszüntetésére és halmazati büntetés kiszabására sor került, ugyanakkor az ítélet indoklása nem tartalmazza a próbára bocsátást elrendelő határozatban megállapított tényállást. Ezért a jogerős ítélet indoklása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes, amely a jogerős ügydöntő határozatot érintő abszolút eljárási szabálysértés.

[4] A Legfőbb Ügyészség BF.247/2024/3. számú nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt – helyes indokaira tekintettel – fenntartotta.

[5] Mindezek alapján a Marcali Járásbíróság 7.B.39/2023/15. számú ítéletének hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

III.

[6] Az ügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítvány alapos.

[7] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja.

[8] A Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[9] Az eljárási szabálysértés [Be. 649. § (2) bekezdés] miatt előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nincs iránya (1/2021. Büntető jogegységi határozat).

[10] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[11] A Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja értelmében ilyen feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, ha az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

[12] Értelemszerűen, ha az indokolási kötelezettséghez kapcsolódó eljárási szabálysértés kifejezett törvényi szabály sérelmével jár, és nem mérlegelés körébe vonható, akkor az az eljárási sérelem nem lehet relatív szabálysértés, hanem feltétlen hatályon kívül helyezéshez vezető, vagyis abszolút eljárási szabálysértés.

[13] Nyilvánvalóan ilyennek tekintendő, ha a bűnösség kimondásáról szóló rendelkezéshez tartozó tényállás, vagyis e rendelkezés ténybeli alapja teljes egészében hiányzik (Kúria Bfv.III.777/2020/9., BH 2021.193.).

[14] A Be. 451. § (1) bekezdése szerint a bíróság határozata – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – bevezető részből, rendelkező részből, jogorvoslati részből, indokolásból és záró részből áll. Az (5) bekezdés alapján az indokolás a bíróság által megállapított, a döntés alapjául szolgáló, jelentős tényeket és körülményeket, valamint a határozat alapjául szolgáló jogszabályokat tartalmazza.

[15] A Be. 561. § (3) bekezdés c) pontja szerint a bíróság által megállapított tényállást az indokolásnak tartalmaznia kell.

[16] A Be. 562. § (1) bekezdéséből következően, ha a kihirdetés vagy a kézbesítés útján közölt ügydöntő határozat ellen sem az ügyész, sem a vádlott, sem a védő nem jelentett be fellebbezést, a határozat rövidített indokolása az 561. § (3) bekezdés a)-c) és e) pontjában meghatározottakból, valamint az alkalmazott jogszabályok megjelöléséből is állhat.

[17] A Be. 564. § (3) bekezdése kimondja, hogy ha a vádlott bűnösségét a bíróság próbára bocsátás ideje alatt vagy a próbára bocsátás előtt elkövetett bűncselekmény miatt állapítja meg, a próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyezi, a próbára bocsátást megszünteti és halmazati büntetést szab ki. Az ügyek egyesítése folytán a bíróság határozatának tartalmaznia kell a próbára bocsátást elrendelő határozatban megállapított tényállást is (54. BKv III/2. pont).

[18] Az iratokból kitűnően:

– A Tamási Járásbíróság a 2022. április 6. napján meghozott – az I. rendű terhelt vonatkozásában –, 2022. május 2. napján jogerős 4.Bpk.88/2022/6. számú büntetővégzésével az I. rendű terheltet lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont] miatt 2 év 6 hónapra próbára bocsátotta.

- A Marcali Járási Ügyészség B.152/2022/25. számú vádiratában az I. rendű terhelttel szemben társtettesként elkövetett lopás vétségének kísérlete [Btk. 370. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pont] miatt emelt vádat (Marcali Járásbíróság 7.B.39/2023/1. számú irat).
 - A Marcali Járásbíróság a 2023. június 13. napján tartott előkészítő ülésen 7.Bpk.147/2023. számon az I. rendű terhelt ellen próbára bocsátás megszüntetése iránt indult ügyet egyesítette a 7.B.39/2023. számon folyamatban lévő üggyhöz (Marcali Járásbíróság 7.B.39/2023/3-II. számú végzés).
 - A bíróság a 2023. november 14. napján meghozott ítéletében a próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyezte, a próbára bocsátást megszüntette, és az I. rendű terheltet a próbára bocsátással érintett bűncselekmény miatt is bűnösnek kimondva – halmazati büntetésül – 240 óra közérdekű munka büntetésre ítélte (Marcali Járásbíróság 7.B.39/2023/15. számú ítélet).
 - A bíróság ítéletét az I. rendű terhelt vonatkozásában az ügyészség és az I. rendű terhelt is tudomásul vette (Marcali Járásbíróság 7.B.39/2023/15. számú jegyzőkönyv 5-6. oldalai), ezért az jogerőre emelkedett, és rövidített indokolással került írásba foglalásra.
- [19] Kétségtelen, hogy a bíróság 2023. november 14. napján kihirdetett ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében valamennyi fellebbezésre jogosult tudomásul vette, ekként az e terhelt vonatkozásában jogerőre emelkedett, ezért azt a bíróság valóban röviden indokolhatta [Be. 562. § (1) bekezdés].
- [20] A bíróság helyesen állapította meg, hogy az I. rendű terhelt próbaidő előtt elkövetett bűncselekménye miatt a próbaidő alatt folyt az eljárás [Btk. 66. § (1) bekezdés a) pont].
- [21] Helyesen járt el akkor is, amikor a próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyezte, a próbára bocsátást megszüntette, bár tévesen mondta ki ismételt bűnösnek e cselekményben az I. rendű terheltet.
- [22] A próbára bocsátást elrendelő határozat a tényállás, a büntetőjogi felelősség és a jogi minősítés kérdésében – minthogy e vonatkozásban a vád tárgyává tett cselekményt a próbára bocsátást alkalmazó bíróság már jogerősen elbírálta – „res iudicata”-t képezve köti az utóbb eljáró bíróságot. A bűnösség ismételt kimondásának ezért nincs helye, csupán a büntetés kiszabására vonatkozóan kellett volna rendelkeznie a bíróságnak.
- [23] Az ítélet indokolásában ugyanakkor nem rögzítette a korábban eljáró bíróság által a próbára bocsátást elrendelő határozatban megállapított tényállást.
- [24] Az ítélet indokolása nem tartalmazza tehát annak a cselekménynek a tényállását, amelyet a bíróság az I. rendű terheltet érintően a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pont bb) alpontja szerint minősülő lopás vétségeként (Tamási Járásbíróság 4.Bpk.88/2022/6. számú büntetővégzés) minősített.
- [25] Ennek mellőzésére a Be. nem ad lehetőséget.
- [26] A megtámadott határozatból a történeti tényállás hiányában ugyanis nem állapítható meg, hogy az I. rendű terhelt milyen bűncselekményt követett el, és az miként minősül.
- [27] Így tehát az I. rendű terhelt esetében a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdés b) pont bb) alpontja szerint minősülő lopás vétsége miatt történő felelősségre vonásának ténybeli alapja hiányzott.
- [28] Ekként a bíróság ítéletének indokolása a hiányzó tényállás miatt – az I. rendű terhelt tekintetében – a rendelkező résszel ellentétes, tehát az ügyészség által hivatkozott abszolút eljárási szabálysértés – Be. 608. § (1) bekezdés f) pont –, és ezáltal a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati ok megvalósult.

[29] Ekként a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdés szerinti tanácsülésen eljárva a Marcali Járásbíróság 7.B.39/2023/15. számú ítéletét a Be. 663. § (2) bekezdése alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

IV.

[30] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. július 9.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A Kúria Bfv.III.361/2024/10. számú végzése 2024. július 9. napján véglegessé vált.

Budapest, 2024. július 9.

Molnár Ferencné dr. s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
bírószági ügyintéző